

Sygn. akt VI ACa 1342/11

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Ryszard Sarnowicz

Sędzia SA – Marek Podogrodzki

Sędzia SA – Maciej Kowalski (spr.)

Protokolant: – sekr. sądowy Ewelina Murawska

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. D.

przeciwko [...] S.A. z siedzibą w W.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów

z dnia 1 września 2011 r. sygn. akt XVII AmC 1941/11

I. zmienia zaskarżony wyrok:

- w punkcie I ppkt 1 i 2 i oddala powództwo w tym zakresie,

- w punkcie II w ten sposób, że koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi,

II. w pozostałym zakresie oddala apelację,

III. koszty procesu za instancję odwoławczą wzajemnie znosi.

UZASADNIENIE

Powódka M. D. wniosła o uznanie za niedozwolone i zakazanie wykorzystywanie w obrocie następujących wzorców stosowanych przez [...] S.A. z siedzibą w W.:

- a) „Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym - program inwestycyjny [...]; Regulamin Funduszu Gwarantowanego [...]; Regulamin Funduszy; Regulamin portfela aktywnej alokacji” o treści: „[...] pobiera następujące opłaty:
5) opłata likwidacyjna” (§18 ust. 1 pkt 5 wzorca);
- b) „Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym - program inwestycyjny [...]; Regulamin Funduszu Gwarantowanego [...]; Regulamin Funduszy; Regulamin portfela aktywnej alokacji” o treści: „Opłata likwidacyjna jest ustalana procentowo i pobierana z Subkonta Składek Regularnych lub z Subkonta Składek Dodatkowych przez cały okres trwania Umowy Ubezpieczenia przed każdą Częściową Wypłatą oraz Całkowitą Wypłatą a także w razie wygaśnięcia Umowy Ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w §12 ust. 2 oraz §25 ust. 2 pkt 2, 3, 5 oraz od tej części środków wypłacanych z Subkonta Składek Regularnych, która powoduje, że Wartość Subkonta Składek Regularnych staje się niższa od kwoty odpowiadającej Statusowi Polisy Opłaconej. Postanowień niniejszego ustępu nie stosuje się do Subkonta Składek Dodatkowych, Jednostki uczestnictwa są umarzone w proporcjach odpowiadających udziałowi poszczególnych Funduszy:
 1. w wartości Częściowej Wypłaty albo Całkowitej Wypłaty - w razie Częściowej Wypłaty albo Całkowitej Wypłaty,

2. w Wartości Rachunku Ubezpieczającego - w razie wygaśnięcia Umowy Ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w §12 ust. 2 oraz, §25 ust. 2 pkt 2, 3, 5 " (§18 ust. 6 wzorca);

c) „Załącznik do ogólnych warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym o oznaczeniu [...]" o treści: „Opłata likwidacyjna jest pobierana w wysokości wskazanej w tabeli

poniżej:

Rok polisowy, w którym jest pobierana opłata likwidacyjna od środków wypłacanych z subkonta składek regularnych	Wysokość opłaty likwidacyjnej stanowiąca procent środków wypłacanych z subkonta składek regularnych
1	99%
2	99%
3	80%
4	70%
5	60%
6	50%
7	40%
8	30%
9	20%
10	10%”

(pkt 15. załącznika)

Pozwane [...] wnosilo o oddalenie powództwa. Postanowienia wzorców nie stoją w sprzeczności z charakterem i naturą umownego stosunku ubezpieczeniowego. Wysokość opłaty likwidacyjnej została dostosowana do poziomu kosztów, jakie ponosi w związku z zawarciem i

wykonaniem umowy przedsiębiorca, przy założeniu pozostawania umowy w mocy przez okres 10 lat.

Wyrokiem z dnia 25 maja 2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uznał za niedozwolone i zakazał stosowania w obrocie z konsumentami postanowienia umownego o treści „Załącznik do ogólnych warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym o oznaczeniu [...]” o treści: „Opłata likwidacyjna jest pobierana w wysokości wskazanej w tabeli poniżej:

Rok polisowy, w którym jest pobierana opłata likwidacyjna od środków wypłacanych z subkonta składek regularnych	Wysokość opłaty likwidacyjnej stanowiąca procent środków wypłacanych z subkonta składek regularnych
1	99%
2	99%
3	80%
4	70%
5	60%
6	50%
7	40%
8	30%
9	20%
10	10%”

(pkt 15. załącznika)

i oddalił powództwo w pozostałej części.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 9 marca 2011 r. uchylił powyższy wyrok w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie - Sądowi Ochrony

Konkurencji i Konsumentów, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny wskazał, że opłata likwidacyjna nie ma charakteru odstępnego i że rozpoznając sprawę ponownie sąd I instancji winien uwzględnić rzeczywisty charakter opłaty likwidacyjnej, której dotyczą sporne klauzule oraz rolę jaką pełni ona w ramach stosunku umownego stron, rozważając przy tej okazji celowość dowodów zgłoszonych przez strony.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 1 września 2011 r. uznał za niedozwolone i zakazał stosowania przez „[...]” S.A. z siedzibą w W. w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o następującej treści:

1. „Towarzystwo pobiera następujące opłaty: 5). opłata likwidacyjna.”;
2. „Opłata likwidacyjna jest ustalana procentowo i pobierana z Subkonta Składek Regularnych lub z Subkonta Składek Dodatkowych przez cały okres trwania Umowy Ubezpieczenia przed każdą Częściową Wypłatą oraz Całkowitą Wypłatą, a także w razie wygaśnięcia Umowy Ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w §12 ust. 2 oraz §25 ust. 2 pkt 2, 3, 5 oraz od tej części środków wypłacanych Subkonta Składek Regularnych, która powoduje, że Wartość Subkonta Składek Regularnych staje się niższa od kwoty odpowiadającej Statusowi Polisy Opłaconej. Postanowień niniejszego ustępu nie stosuje się do Subkonta Składek Dodatkowych. Jednostki uczestnictwa są umarzane w proporcjach odpowiadających udziałowi poszczególnych Funduszy:
- w wartości Częściowej Wypłaty albo Całkowitej Wypłaty - w razie Częściowej Wypłaty albo Całkowitej Wypłaty,

- w Wartości Rachunku Ubezpieczającego - w razie wygaśnięcia Umowy Ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w §12 ust. 2 oraz §25 ust. 2 pkt 2, 3, 5.”;

3. Opłata likwidacyjna jest pobierana w wysokości wskazanej w tabeli poniżej:

Rok polisowy, w którym jest pobierana opłata likwidacyjna od środków wypłacanych z subkonta składek regularnych	Wysokość opłaty likwidacyjnej stanowiąca procent środków wypłacanych z subkonta składek regularnych
1	99%
2	99%
3	80%
4	70%
5	60%
6	50%
7	40%
8	30%
9	20%
10	10%”

Sąd Okręgowy ustalił, że pozwana prowadzi działalność gospodarczą ubezpieczeniową i wykorzystuje, w obrocie z konsumentami wzorce umowne o nazwie „Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym - program inwestycyjny [...]”; Regulamin Funduszu Gwarantowanego [...]”; Regulamin Funduszy; Regulamin portfela aktywnej alokacji” oraz „Załącznik do ogólnych

warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym o oznaczeniu [...].

We wzorcach tych zawarte są zakwestionowane w pozwie postanowienia, których treści pozwana nie kwestionuje.

Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotowe wzorce nie zawierają definicji opłaty likwidacyjnej. Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zawierają w § 18 ust. 1 zapis, że pozwana pobiera taką opłatę. Szczegółowe jej stawki określa pkt 15 załącznika. Zapis § 18 ust. 6 określa, że opłata likwidacyjna ustalana jest procentowo i pobierana z Subkonta Składek Regularnych, poprzez umorzenie jednostek uczestnictwa oraz w razie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia. W toku postępowania pozwana nie wskazała w sposób wyraźny za jakie jej świadczenia pobierana jest opłata likwidacyjna, tłumacząc konieczność jej pobierania z uwagi na „utrataę spodziewanych korzyści”. Opłata ta jest stosowana czasowo i zdaniem Sądu nie ma ona charakteru kary umownej. We wzorcu brak jest zapisu, który wskazywałby na funkcję kompensacyjną opłaty.

Jej nazwa, jak również zapisy § 18 ust. 6 wskazują, że opłata ta stanowi świadczenie konsumenta, nie będące świadczeniem głównym, za bliżej nieokreślone czynności pozwanego.

W ocenie Sądu Okręgowego, postanowienie umowne przewidujące obowiązek spełnienia przez konsumenta na rzecz oferenta świadczenia, bez określenia jego charakteru lub ewentualnego świadczenia wzajemnego jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumentów. W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści

stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Objęte pozwem postanowienia umowne wzorca, zdaniem Sądu w sposób nieusprawiedliwiony nakładają na konsumenta obowiązek płacenie opłaty likwidacyjnej bez możliwości określenia jakie świadczenie wzajemne ze strony pozwanego mu się należy. Konsument nie ma zatem możliwości stwierdzenia, czy świadczenie jego jest ekwiwalentne i uzasadnione. Godzi to w zasadę równowagi kontraktowej stron, uniemożliwiając konsumentowi ochronę jego praw. Pozwany dysponuje natomiast prostym mechanizmem naliczania tej opłaty i fizycznego jej pobierania w drodze potrąceń.

Tego rodzaju dysproporcja praw przekracza zatem zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta.

Apelację od powyższego wyroku wywiódło pozwane [...] SA w W.

Zarzuciło mu:

1. naruszenie prawa materialnego, a to:
 - a) art. 479³⁸ § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i orzeczenie o uznaniu za niedozwolone postanowienia wskazanego w pkt 1.2. sentencji zaskarżonego wyroku w sytuacji, w której:
 - postanowienie o określonej w pozwie treści, którego uznania za niedozwolone żądała powódka, nie jest i nie było objęte wzorcem umowy stosowanym przez pozwanego, a zatem według oferty pozwanego powódka nie mogłaby zawrzeć z nim umowy zawierającej to postanowienie, w konsekwencji czego:
 - strona powodowa nie miała w tym zakresie legitymacji czynnej na gruncie art. 479³⁸ § 1 k.p.c.,
 - b) art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385² k.c. w zw. z art. 487 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym

uznaniu opłaty likwidacyjnej za takie świadczenie konsumenta, niebędące świadczeniem głównym, z którym musi być związane świadczenie wzajemne należne konsumentowi ze strony pozwanego;

c) art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385² k.c. oraz w zw. z art. 353¹ k.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na:

- dokonaniu oceny zgodności z dobrymi obyczajami postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone bez uwzględnienia pełnej treści wzorca umowy i okoliczności jego stosowania, a także

- pominięciu w ramach tej oceny istotnych okoliczności związanych ze szczególną właściwością (naturą) stosunku prawnego wynikającego z treści wzorca umowy, z którą zgodne były treść i cel kwestionowanych postanowień; oraz

d) art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 479³⁸ § 1 k.p.c. w zw. z art. 479⁴³ k.p.c. poprzez wydanie orzeczenia o uznaniu za niedozwolone postanowienia wzorca umowy określonego w pkt 1.3. sentencji wyroku (dotyczącego stawek procentowych opłaty likwidacyjnej), z naruszeniem zasad kontroli abstrakcyjnej wzorca umowy, wobec faktu, iż postanowienie to mogłoby — ze względu na swą naturę i treść - podlegać ewentualnej ocenie „negatywnej” wyłącznie w zakresie kontroli incydentalnej (w sporze odniesionym do konkretnego stosunku umownego), nie może natomiast być uznane za niedozwolone w ramach kontroli *in abstracto*,

oraz

2. naruszenie przepisów postępowania, a to:

a) art. 479⁴² § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym ustaleniu, że

wzorzec umowy poddany kontroli w niniejszym postępowaniu zawiera postanowienie § 18 ust. 6 OWU zakwestionowane w pozwie (o treści odmiennej od jego rzeczywistej treści), a w konsekwencji przytoczeniu w sentencji wyroku nieistniejącej treści postanowienia wzorca umowy;

- b) art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 386 § 6 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych pozwanego zmierzających do udowodnienia istotnych okoliczności sprawy w wyniku błędnego uznania, iż dowody te zostały powołane dla udowodnienia faktów nie mających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, w sytuacji, w której oddalone wnioski dowodowe zmierzały w szczególności do wykazania konieczności i zasadności pobierania przez pozwanego opłaty likwidacyjnej przewidzianej we wzorcu umowy, a więc rzeczywistego charakteru i roli, jaką opłata ta pełni w ramach stosunku umownego łączącego konsumenta z ubezpieczycielem;
- c) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na błędnej ocenie postanowień uznanych za niedozwolone w sentencji wyroku, nie spełniającej wymogu wszechstronności i nie uwzględniającej pełnej treści wzorca umowy - jako podstawowego dowodu wymagającego prawidłowej oceny w postępowaniu o uznanie postanowień tego wzorca za niedozwolone;
- d) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodniesienie się w uzasadnieniu wyroku do podnoszonych przez pozwanego okoliczności faktycznych, przemawiających za brakiem abuzywności kontrolowanych postanowień wzorca umowy.

Na podstawie art. 380 k.p.c. wniósł o rozpoznanie postanowienia Sądu

Okręgowego w Warszawie wydanego na rozprawie w dniu 1 września 2011 r., na mocy którego Sąd oddalił zgłoszony w odpowiedzi na pozew wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka P. L. oraz dowodu z przesłuchania stron, poprzez zmianę tego postanowienia i dopuszczenie przez Sąd II instancji:

- a) dowodu z zeznań świadka P. L. na okoliczność, iż wysokość opłaty likwidacyjnej została dostosowana do poziomu kosztów i ryzyka, jakie pozwany ponosi w związku z zawarciem i wykonywaniem umowy ubezpieczenia, w tym na okoliczność struktury kosztów związanych z zawarciem i wykonywaniem umowy;
- b) dowodu z przesłuchania stron na okoliczność charakteru prawnego umowy objętej wzorcem, w tym aspektów inwestycyjnych umowy oraz ukształtowania praw i obowiązków konsumenta w ramach umowy.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest częściowo uzasadniona.

Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę nie podziela poglądu Sądu Okręgowego, według którego spełnienie przez konsumenta świadczenia, bez jednoznacznego określenia jego charakteru lub ewentualnego świadczenia wzajemnego jest w okolicznościach sprawy sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumentów.

Strony łączyła umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Brak jest podstaw do uznania, że umowa taka jest umową wzajemną. Ten walor odbiera jej bowiem brak ekwiwalentności

świadczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2003 r. wydany w sprawie II CK 177/02 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2006 r. wydany w sprawie IV C SK 125/06).

Zasadnie zatem podnosi apelacja, że opłata likwidacyjna nie może być uznana za świadczenie wzajemne skorelowane z ekwiwalentnym świadczeniem pozwanego w rozumieniu art. 487 § 2 k.c. albowiem celem zastrzeżenia tego rodzaju świadczenia nie była wymiana pomiędzy stronami jakichkolwiek dóbr lecz uregulowanie ich praw i obowiązków na wypadek przerwania łączącego je stosunku zobowiązaniowego.

Stąd do uznania postanowienia wzorca umownego za niedozwolone nie jest wystarczające stwierdzenie opłat likwidacyjnych należnych konsumentom na wypadek wcześniejszego rozwiązania umowy lub jej niewykonania przez ubezpieczyciela. Role a także obowiązki i ryzyko obu stron umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym są bowiem różne. Proporcjonalność pozycji obu kontrahentów nie może być więc sprowadzona do identycznych wzajemnych świadczeń.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest argumentów, na podstawie których można by przyjąć, że zapisy § 18 ust 1 pkt 5 i ust 6 OWU są niezgodne z obowiązującymi przepisami. Powódka nie wykazała też, by były one niezgodne z dobrymi obyczajami i naruszały interesy konsumenta. Fakt wprowadzenia przez pozwanego opłaty likwidacyjnej nie godzi w prawa konsumenta. Towarzystwo Ubezpieczeniowe miało prawo zapisać w umowie fakt istnienia opłat, które będzie musiał ponieść konsument przy wcześniejszym odstąpieniu od umowy, niż było to umową przewidziane. Ta sama ocena dotyczy klauzuli precyzującej sposób naliczania opłaty likwidacyjnej, skoro nie wskazuje ona wysokości tych kosztów.

Twierdzenia apelacji, iż powódka zmodyfikowała w sposób dowolny pierwszą część klauzuli wprowadzając do niej zmienione elementy,

aczkolwiek znajdują potwierdzenie w załączonych do akt sprawy „Ogólnych warunkach ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym [...]” mają wobec powyższego znaczenie drugorzędne dla rozstrzygnięcia. Niezależnie od tego czy pozwany stosował warunki ubezpieczenia w wersji wskazywanej przez powódkę, brak byłoby podstaw do uznania, że naruszają one dobre obyczaje bądź rażąco naruszają interes konsumentów.

Uznając, że wniesiona apelacja w powyższym zakresie tj. dotyczącym pkt I ppkt 1 i 2 była uzasadniona zaskarżony wyrok podlegał zmianie (art. 386 § 1 k.p.c.) a powództwo w tej części oddaleniu.

W pozostałym zakresie apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Ubezpieczyciel przewidział dla ubezpieczonego swoistą sankcję za rezygnację z dalszego kontynuowania umowy bez powiązania jej z realnie poniesionymi wydatkami, w przypadku zawarcia ubezpieczenia na rzecz konkretnej osoby, przy czym owo zastrzeżenie ma charakter uniwersalny tzn. jest całkowicie niezależne od wartości posiadanych przez ubezpieczonego jednostek uczestnictwa.

Tak sformułowane postanowienie narusza dobre obyczaje gdyż sankcjonuje przejęcie przez ubezpieczyciela w pierwszych latach trwania umowy niemal całości wykupionych środków w całkowitym oderwaniu od skali poniesionych przez ten podmiot wydatków. Nie wystarcza tu ogólnikowe powołanie się na rzekomo powszechnie znany fakt, że koszt wykupu ulokowanych środków jest w pierwszych latach trwania umowy ubezpieczenia wyższy niż w następnych z uwagi na wyższe opłaty manipulacyjne. Nie stanowi też dostatecznego usprawiedliwienia dla stosowania tak rygorystycznego automatyzmu okoliczność, że umowy ubezpieczenia na życie mają ze swej natury długoterminowy charakter.

Kwestionowany zapis rażąco narusza interes konsumenta gdyż prowadzi do uzyskiwania przez ubezpieczyciela korzyści, kosztem Ubezpieczonego, zwłaszcza wówczas gdy ten ostatni zgromadzi na swoim rachunku osobistym aktywa o znacznej wartości. Słusznie zatem powódka wskazywała, że przedmiotowa klauzula wypełnia dyspozycję przepisu art. 385¹ § 1 k.c.

Chybione są również wywody apelacji sprowadzające się do skierowania oceny spornego postanowienia umownego na drogę kontroli incydentalnej. Niezależnie bowiem od wielości płaszczyzn sporu między stronami, przedmiotem badania w sprawie niniejszej nie jest jakakolwiek konkretna umowa zawarta przez pozwanego z konsumentem. Zgodnie z art. 479³⁸ § 1 k.p.c. przedmiotem badania w sprawie wywołanej pozwem opartym na tym przepisie jest postanowienie wzorca umowy, którą zawrzeć może każdy konsument korzystający z oferty przedsiębiorcy. Jest przy tym oczywiste, w świetle dotychczasowego dorobku praktyki orzeczniczej, że materialne kryteria kwalifikacji postanowień wzorca umownego, jako niedozwolonego, określa art. 385¹ i art. 385³ k.c. (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005r. wydany w sprawie I CK 832/04 - Prawo Bankowe 2006/3/8), zaś odwoływanie się w sprawie niniejszej do ogólnych zasad kontraktowych określonych w przepisach kodeksu cywilnego (np. art. 396 k.c.) jest chybione o tyle, że sporne klauzule podlegają badaniu w oparciu o art. 479³⁸ § 1 k.p.c. w zw. z art. 385¹ i art. 385³ k.c., a więc przepisy stworzone przez ustawodawcę w celu wspierania i ochrony strony słabszej, jaką wobec przedsiębiorcy pozostaje konsument, mające na celu eliminację klauzul umownych, które nie zostały uzgodnione indywidualnie i naruszając zasadę dobrej wiary powodują istotną i nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków kontraktowych na niekorzyść konsumenta.

Badanie to wymaga jednak uwzględnienia istoty stosunku prawnego do którego odnosi się sporny wzorzec umowny.

Bezzasadne są również zarzuty naruszenia art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i z art. 386 § 6 k.p.c. Pozwany w toku postępowania nie wniósł do protokołu zastrzeżenia na postanowienie Sądu I instancji w przedmiocie oddalenia wniosków dowodowych na rozprawie w dniu 1 września 2011 r.

Zgodnie z art. 162 k.p.c. nie przysługuje mu zatem prawo powoływania się na ewentualne uchybienia przepisom prawa procesowego w tym zakresie.

Brak było zatem podstaw do uwzględnienia tych wniosków przez Sąd Apelacyjny.

Pisemne uzasadnienie zaskarżonego wyroku umożliwia jego kontrolę instancyjną. Podniesione w tym zakresie zarzuty nie mogły odnieść zatem zamierzonego skutku.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uznając, iż apelacja w części dotyczącej pkt I ppkt 3 wyroku nie zawiera uzasadnionych podstaw oddalił ją na zasadzie art. 385 k.p.c.

Koszty postępowania za I i II instancję podlegały zniesieniu na zasadzie art. 100 k.p.c. wobec jedynie częściowego uwzględnienia żądań powódki.

af